

Методологічні пояснення

До кількості організацій (підприємств), які виконують наукові та науково-технічні роботи відносяться організації незалежно від організаційно-правових форм господарювання, що займалися у звітному році науковою та науково-технічною діяльністю. Починаючи з 2007р. до числа цих організацій не включаються організації, які протягом звітного періоду не виконували науково-дослідні роботи або науково-технічні розробки.

Чисельність науковців —чисельність наукових та інженерно-технічних працівників, які професійно займаються науковими дослідженнями і розробками і безпосередньо беруть участь у створенні нових знань, а також спеціалістів, які виконують технічні та допоміжні функції, пов'язані з проведенням наукових досліджень і розробок (до них включаються дослідники і техніки).

До числа **працівників наукових організацій** (які виконують дослідні, експериментальні та науково-дослідні роботи) відносять дослідників, техніків, допоміжний персонал та інших працівників самостійних науково-дослідних, конструкторських, проектно-конструкторських організацій, а також працівників лабораторій або відокремлених підрозділів у вищих навчальних закладах чи на підприємствах, основною діяльністю яких є виконання наукових та науково-технічних робіт.

Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт – загальна сума витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт власними силами організації. До витрат включають витрати на оплату праці, матеріальні витрати та інші поточні витрати, капітальні вкладення (за винятком суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних засобів). У зазначений обсяг витрат не включають витрати на виконання робіт (послуг), що не є науково-технічними, а також платні послуги населенню.

Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт — обсяг робіт, що визначається як загальна вартість виконаних власними силами наукової організації фундаментальних, прикладних досліджень, науково-технічних розробок, а також наданих науково-технічних послуг (без податку на додану вартість).

Чисельність докторів наук в економіці України —спеціалісти, які мають науковий ступінь доктора наук і зайняті в економіці країни.

Чисельність кандидатів наук в економіці України —спеціалісти, які мають науковий ступінь кандидата наук і зайняті в економіці країни.

Інноваційна діяльність — це комплекс наукових, технологічних, організаційних, фінансових та маркетингових заходів, які спрямовані на створення та впровадження інновацій (проведення і придбання наукових досліджень, нових технологій, виробниче проектування, інші види підготовки виробництва для випуску нових продуктів, впровадження нових методів їх виробництва, придбання машин, обладнання, установок, інших основних засобів та капітальні витрати, пов'язані з впровадженням інновацій, маркетинг, реклама і т.д). Ці заходи не завжди приводять до впровадження інновацій але необхідні для їх створення. Починаючи зі звіту за

2007р. до інноваційної діяльності включаються дослідження і розробки, не пов'язані прямо з підготовкою конкретної інновації.

Новими продуктами вважаються товари і послуги, що значно відрізняються за своїми характеристиками або призначенням від продуктів, що вироблялися підприємством раніше. Прикладами нових продуктів, де використовувалися нові технології, можна вважати перші мікропроцесори або цифрові фотоапарати. Перший портативний MP3-плеєр, у якому використовувалося сполучення вже існуючого програмного забезпечення і технологія використання мініатюрного твердого диска, був новим продуктом, у якому комбінувалися вже існуючі технології.

Упровадження інновацій (інновація) — це діяльність підприємства пов'язана з упровадженням як технологічно нових, так і значно технологічно удосконалених продуктів (продуктові інновації) і процесів (процесові інновації). Інновація вважається упровадженою, якщо вона (її результат) потрапила на ринок чи використовується у виробничому процесі.

Придбання нових технологій — це придбання нових технологій, які використовуються для реалізації технологічних інновацій, ураховуючи придбання підприємством: виключних майнових прав власності на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, ліцензій, ліцензійних договорів на використання зазначених об'єктів; комерційних таємниць (формули, розрахунки, плани, креслення, незапатентовані винаходи та інше; інструкції, опис, вимоги, дані, методи і методики); проектів; технологій в розукомплектованому вигляді; товарних знаків (товарні знаки, придбані у зв'язку з проведенням підприємством інновацій); інших інжинірингових, консалтингових послуг (включаючи дослідження і розробки), придбані від сторонніх організацій, приватних осіб тощо (без урахування виробів, зразків, машин, апаратів, комплектуючих або запасних частин, інструментів тощо, що придбані в комплекті з документами). Підприємство може придбати технологію як у матеріальній, так і в нематеріальній формі. Починаючи зі звіту за **2007р.** назву показника замінено на **"придбання інших зовнішніх знань"**.

Підготовка виробництва для впровадження інновацій — це виробниче проектування, інші види робіт з підготовки виробництва для випуску нових продуктів, упровадження нових методів їх виробництва. Виробничі проектно-конструкторські роботи, пов'язані з технологічним оснащенням, організацією виробництва і початковим етапом випуску продукції. До них може відноситись проектування промислового об'єкта (зразка), інші проектно-конструкторські роботи, направлені на окремі виробничі процеси і методи, технічні специфікації, експлуатаційні особливості (властивості), необхідні для виробництва технологічно нових продуктів та здійснення нових процесів. Указані роботи не входять до складу досліджень і розробок та належать, як правило, до початкової стадії проекту створення нових продуктів чи технологічних процесів. Починаючи зі звіту за **2007р.** дані показника віднесено до інших витрат.

Придбання машин та обладнання пов'язані з упровадженням інновацій — це придбання прогресивних (на новій технологічній основі) машин, устаткування та інших засобів виробництва та обладнання, ураховуючи інтегроване програмне забезпечення, необхідних для упровадження нових чи вдосконалених технологічних

процесів, машин та обладнання, які не вдосконалюють виробничі потужності, але необхідні для випуску нової продукції (наприклад, додаткові формувальні та пакувальні машини), незалежно від того, придбані вони окремо чи в комплекті з документами комерційних таємниць. Починаючи зі звіту за 2007р. назву показника замінено на *"придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (за виключенням витрат на обладнання для НДР)"*.

Кількість впроваджених інноваційних видів продукції, найменувань – зазначається кількість упроваджених у виробництво у звітному періоді інноваційних видів продукції, **що можуть бути новими як для ринку, так і лише для підприємства**; у т.ч. **нові види машин, устаткування, приладів, апаратів тощо** – наводиться кількість упроваджених у виробництво інноваційних видів машин, устаткування, приладів, апаратів тощо.

Реалізована інноваційна продукція — це обсяг реалізованої інноваційної продукції за період з початку року, що була заново упроваджена, зазнала суттєвих технологічних змін або вдосконалювалася протягом останніх трьох років (**інноваційна продукція нова як для ринку, так і лише для підприємства**). Інновація є новою для ринку, коли підприємство, що впровадило інновацію першим виводить її на свій ринок. Під ринком розуміють уявлення самого підприємства про ринок, де воно діє, і який може складатися з власне підприємства, що звітує, в сукупності з її конкурентами, можливо, з урахуванням географічного аспекту чи типової серії продуктів. Під географічним аспектом мається на увазі ринок, до якого можуть входити як вітчизняні, так і міжнародні підприємства. Мінімальний рівень новизни для зарахування будь-якої зміни до категорії „інновація” визначається як „нове для підприємства”. Продукт уже може використовуватись (виготовлятися) на інших підприємствах, але якщо він є новим або істотно поліпшеним для даного підприємства, то така зміна розглядається для нього як інновація.

Питома вага. Вказується питома вага підприємств в загальній кількості промислових підприємств.